

des se'ns presenten belles en virtut de la seva mateixa antiguitat. Han estat rendides i derrocades, i lentament, generosament, s'han despullat de llur vistosa i gràcil vestimenta, que en forma de fèrtil al·livió ha constituït aquestes riques planes de les terres baixes; sols en queda, a l'entranya de la primitiva arquitectura, la base, el fonament, on es recolza el que encara resta en peu. No entusiasmen pas pels matisos que les decoren, esmortuïts, difumats, de poca intensitat; però allà on el conreu o la vegetació arrelen i abscondeixen la grisor del relleu, es troba una varietat delectable, harmoniosa en el conjunt.

Vegeu, com exemple ben clàssic i adequat, el que ens presenta la serrallada que ens separa del Maresma, ací a la nostra comarca. El granit que constitueix la part essencial d'aquest massís hercinià, es presenta fortament corroït i erosionat, i la duresa d'aquesta roca dóna idea del temps que porta en pugna amb els agents erosius. Noteu com el paisatge pren, en aquestes muntanyes, un aspecte ben característic, que presenten tots els terrenys que han arribat ja a la senectud.

Contràriament, cal admirar a les muntanyes de formació geològica menys reculada, el relleu brusc i airós de la seva estructura. Les formes són abruptes i fragoses; les vessants de pendent molt pronunciada, cobertes de clapis-ses i tarteres, que dificulten l'accés als flancs. Per a assolir llurs aguts cims i retallades crestes, cal l'audàcia de l'alpinista que estima la sublimitat i encís de les altures, justa paga als seus afanys i esforços; llurs parets i canals verticals constitueixen temptadora atracció pel grimpador ardit, per l'àgil escalador que en practicar intrèpides ascensions sent el goig inefable, l'emoció intensa d'haver dominat i vençut aquestes gegantines construccions de la naturalesa. Els agents denudatrius, si bé actuen ací amb intensa activitat, tenen molta feina a fer encara en aquestes altures, que estan a l'alba de llur existència. Abillades amb el resplendent mantell verd dels prats i conreus, o lluïnt el rutil·lant color dels rocams i penyalars, són belles d'arreu que s'esguardin. Observeu com els Alps, l'important massís europeu que podem classificar dintre aquest tipus, és un aplec d'aquestes meravelles i excel·lències.

Encara podem afegir, passant ara al camp de la geografia humana, que la influència diferent exercida per cada un d'aquests diversos tipus de muntanya sobre els seus habitants i llurs mètodes de vida, és ben palesa i manifesta; així es nota en estudiar la indústria, comunicacions, habitat, agricultura i ramaderia, etc., que en elles es desenrotllen. Concretant-nos, però, a un aspecte etnogràfic dels seus moradors, direm que les muntanyes joves són les que produeixen homes més forts i robustos, talment com si els cedissin el vigor i la impetuositat que elles conservaran encara durant molt temps.